

ततः पुत्रकार्यादिज्ञानानंतरं सुतप्रियः ननु धर्मप्रियः ॥ ३८ ॥ नातीति यत् विवादानन्वमोदतयज्ञानयानुपैक्षत तत्र हेतुः दहनक्षत्रं परस्परमित्युत्तरेण संबंधः हेतौ शतप्रत्ययः क्षत्रस्य दाहायेत्यर्थः दुष्टसंहारार्थं
त्वात्तदवतारस्य ॥ ३९ ॥ निरस्य अवगणय्य प्रवृत्तेः सतीति शेषः ॥ ४० ॥ दुर्योधनमतं जयो मृत्युर्वाऽस्तु न तुराज्यार्धेदियमिति ॥ ४१ ॥ ध्यात्वा दत्तमर्थमनुस्मृत्य असूयितुं मदीयं प्रज्ञाचक्षुष्वंदूषयितुं नार्ह
सि ॥ ४२ ॥ तत्र हेतुः श्रुतवानसीति श्रुतवान् अधीती मेघावीपाठतोर्यतश्च यंधारकः बुद्धिमान् ऊहापोहकुशलः अतएव प्राज्ञानां पंडितानां संमतः न च प्रीयेनैव प्रीतिमानस्मि ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ अचक्षुः
कार्पण्यात् आध्यानेन दीनत्वात् पुत्रप्रीत्या च तत्सहामिसहे अचेतनं अल्पबुद्धि ॥ ४५ ॥ सभायामारोहणे दर्शने च ॥ ४६ ॥ अमर्षणः अशांतः निरुत्साहो भूदिति शेषः सुश्रियं शोभना श्रीर्यस्य तं युधिष्ठिरं संप्राप्तुं

अन्वजानात्ततो द्यूतं धृतराष्ट्रः सुतप्रियः ॥ तच्छ्रुत्वा वासुदेवस्य कोपः समभवन्महान् ॥ ३८ ॥ नातिप्रीतमनाश्चासीद्विवादांश्चान्वमोदत ॥ द्यूतादीननयान्घो
रान्विविधांश्चाप्युपैक्षत ॥ ३९ ॥ निरस्य विदुरं भीष्मद्रोणं शाखद्वयं ॥ विग्रहेतुमुलेतस्मिन्दहनक्षत्रं परस्परं ॥ ४० ॥ जयत्सु पांडुपुत्रेषु श्रुत्वा सुमहदप्रियं ॥
दुर्योधनमतं ज्ञात्वा कर्णस्य शकुनेस्तथा ॥ ४१ ॥ धृतराष्ट्रश्चिरं ध्यात्वा संजयं वाक्यमब्रवीत् ॥ शृणु संजय सर्वमेन चासूयितुमर्हसि ॥ ४२ ॥ श्रुतवानसि मेघा
वी बुद्धिमान् प्राज्ञसंमतः ॥ न विग्रहे मम मतिर्न च प्रीये कुलक्षये ॥ ४३ ॥ न मे विशेषः पुत्रेषु स्वेषु पांडुसुतेषु वा ॥ दृढं मामभ्यसूयंति पुत्रामन्युपरायणाः ॥ ४४ ॥
अहं त्वचक्षुः कार्पण्यात् पुत्रप्रीत्या सहामितत् ॥ मुख्यं तं चानुमुत्यामि दुर्योधनमचेतनं ॥ ४५ ॥ राजसूये श्रियं दृष्ट्वा पांडवस्य महौजसः ॥ तच्चावहसनं प्राप्य सभा
रोहणे दर्शने ॥ ४६ ॥ अमर्षणः स्वयं जेतुमशक्तः पांडवान् रणे ॥ निरुत्साहश्च संप्राप्तुं सुश्रियं क्षत्रियोऽपि सन् ॥ ४७ ॥ गांधारराजसहितश्च द्यूतममंत्रयत् ॥
तत्र यद्यथा ज्ञातं मया संजय तच्छृणु ॥ ४८ ॥ श्रुत्वा तु मम वाक्यानि बुद्धियुक्तानि तत्त्वतः ॥ ततो ज्ञास्यसि मां सौते प्रज्ञाचक्षुषमित्युत ॥ ४९ ॥

वशे कर्तुं श्रियमक्षत्रियो यथेति पाठांतरे स्पष्टोर्थः ॥ ४७ ॥ गांधारराजः शकुनिः तत्र तस्मिन् द्यूते मंधिते सति पूर्वपश्चाच्च यद्यजातं जयाशाप्रतिरोधकं तत्सर्वमयानि गद्यमानं शृणु ॥ ४८ ॥ लोकद्वयहितज्ञा
नाभावेऽपि मूढालौकिकदत्तार्थस्य प्रतिमात्रेण स्वात्मानं स्तुवंतीति धृतराष्ट्रोक्तिव्याजेन दर्शयति श्रुतेति केचित्तु प्रज्ञाचक्षुषमिति विशेषणादनागतार्थकथनं धृतराष्ट्रेण कियते यदा श्रीषमित्यादिनेत्याहुस्तत्र अश्री
षमिति भूतार्थे लुङ्प्रयोगानुपपत्तेः ॥ ४९ ॥